

Zaai- en beheeradvies

Biodiverse Bufferstrookmengsels

Betreft 2 meerjarige mengsels in de 1001ha actie Bufferstroken:

- Biodiverse buffer mengsel (25 soorten)
- Biodiverse buffer extra mengsel (42 soorten), met koolachtigen en schermbloemigen

Zaazaadhoeveelheid: 40 kg/ ha (beide mengsels)

Zaaitijd: Maart* t/m eind september

Zaaidiepte: 1-2 cm

Bemesting: Niet of zeer beperkt (max 25 kg N)

*bij vroeg zaaien kan een vorstgevoelige component als boekweit uitvriezen

Toelichting mengsels

Beide mengsels zijn zeer divers met snelle cultuursoorten als tarwe, veldboon en erwt voor onkruidonderdrukking. Deze cultuursoorten hebben ook een positieve bijdrage voor de biodiversiteit. Verder bevatten de mengsels een flink aandeel meerjarige componenten als klavers, grassen en meerjarige kruiden voor een meerjarige goede bedekking. Klavers en luzerne zijn ook van groot nut voor bestuivers. Verder in de mengsels veel bloeiende kruiden met een ruime bloeihoogte, speciaal geselecteerd voor hun waarde voor bestuivers en natuurlijke vijanden. In het "extra" mengsel zijn meer soorten opgenomen, ook met schermbloemigen en brassica's. Dit zijn plantenfamilies met hoge waarde voor biodiversiteit maar kan ongewenst zijn in een bouwplan met koolgewassen of schermbloemigen. Beide mengsels zijn geschikt voor de biologische landbouw. Voor niet-biologische soorten geldt een ontheffing.

Adviezen bij inzaai:

Voorkom veronkruiding door het aanleggen van een vals zaaibed. Leg een zaaibed klaar en bewerk meerdere malen oppervlakkig alvorens te zaaien. Bewerken kan bijvoorbeeld met wiedege of zaaibedcombinatie. Bij veel wortelonkruiden als kweek of distel kan langer braak gehouden worden. In dat geval is het raadzaam meerdere malen volvelds af te snijden met bijvoorbeeld een zaaibedcombinatie (mits voldoende overlappende messen), schoffelbalk of Rodweeder. Vermijd door lang genoeg te bewerken dat de rand door vervelende onkruiden wordt gedomineerd.

Zaaien op schoffelfstand is sterk aan te bevelen. Dit kan bijvoorbeeld door een aantal zaai pijpen of zaaischijven van de zaaimachine dicht te zetten. Of door pijpen van een pneumatische zaaier uit te laten monden in het zaaielement van bijvoorbeeld een uien of bietenzaaimachine.

Verder:

- Zaai op een schoon zaaibed vrij van onkruid.
- Gebruik nauwkeurige zaai techniek om te voorkomen dat fijn zaai zaad te diep ligt.
- Zaai pas als er zeker voldoende vocht aanwezig is voor de kieming, voor een vlotte start.

Foto links: Rod Weeder (HAK), rechts volledig overlappende beitels

Helpen van de biodiversiteit

Hoe meer nuttige planten in het mengsel hoe meer soorten en aantallen insecten zijn te verwachten. Als planten vroeg in het voorjaar bloeien dan is dat gunstig voor de populatieopbouw van insecten. Vermijdt drift van gewasbeschermingsmiddelen in de bloemstroken. Insecten opereren vaak maar op beperkte afstand (50-200m) dus verspreidt aanleggen van randen is beter.

Zonder goed beheer is de impact op de biodiversiteit minimaal. Het is essentieel dat er niet wordt geklepeld maar altijd wordt gemaaid en afgevoerd. Beheer met verstand om gedurende het hele jaar de insectenpopulatie te helpen.

Adviezen voor beheer:

- Respecteer relevante regels bijvoorbeeld: niet bemesten en spuiten in bufferstroken, verplichte spuitvrije zones en regels m.b.t. ANLB (agrarisch natuurbeheer)
- Geef de soorten in het mengsel ruim de tijd in bloei te komen ten gunste van insecten en vogels
- Maai het mengsel voor maximaal 75% van de oppervlakte in het najaar (liefst na september) voor een wat netter winterbeeld
- Óf maximaal 75% maaien en afvoeren in het vroege voorjaar tbv akkervogels en overwinterende insecten
- Bij voorkeur gefaseerd maaien en afvoeren. Afvoeren is belangrijk!
- Maaien met een maaibalk heeft voor insecten sterk de voorkeur. Een trommelmaaier is minder schadelijk dan een schijvenmaaier. Liever niet klepelen.
- Helemaal mooi: sinusbeheer (dus golvend/ slingerend maaien). Hierdoor komt er variatie in klimaat op microschaal
- Het mengsel is bestand tegen incidenteel berijden

Samenstelling mengsels:

Op de volgende pagina's zijn de samenstellingen van de mengsels te vinden. Groen gearceerd betekent biologisch zaaizaad. Voor niet-biologische soorten geldt een ontheffing.

Biodiverse buffer mengsel (25 soorten) kg/ ha

product	opmerking
1 roodzwenk niet uitlopend	gras tbv meerjarigheid
2 kamgras	gras tbv meerjarigheid
3 glanshaver	gras tbv meerjarigheid
4 timothee	gras tbv meerjarigheid
5 veldbeemd voedertype	gras tbv meerjarigheid
6 gewone rolklaver inheems	geen cultuursoort maar inheems
7 rode klaver mattenklee	vlinderbloemig cultuursoort
8 rode klaver inheems	geen cultuursoort maar inheems autochtoon
9 duizendblad	geen cultuursoort maar inheems autochtoon
10 smalle weegbree	geen cultuursoort maar inheems autochtoon
11 witte weideklaver	vlinderbloemig cultuursoort
12 citroengele honingklaver	vlinderbloemig
13 luzerne	vlinderbloemig cultuursoort
14 knoopkruid	inheems autochtoon kruidachtige
15 gewone margriet	inheems autochtoon kruidachtige
16 korenbloem	inheems autochtoon kruidachtige
17 grote klaproos	inheems autochtoon kruidachtige
18 paardenbloem	inheems autochtoon kruidachtige
19 boekweit	cultuursoort
20 olievlas	cultuursoort
21 zomertarwe	cultuursoort
22 zomerveldboon	cultuursoort
23 zomerrogge	cultuursoort
24 zomererwt	cultuursoort
25 zomerwikke	cultuursoort

Biodiverse buffer extra mengsel (42 soorten)

product	opmerking
1 roodzwenk niet uitlopend	gras tbv meerjarigheid
2 kamgras	gras tbv meerjarigheid
3 glanshaver	gras tbv meerjarigheid
4 timothee	gras tbv meerjarigheid
5 veldbeemd voedertype	gras tbv meerjarigheid
6 gewone rolklaver	geen cultuursoort maar inheems
7 rode klaver mattenklee	vlinderbloemig
8 rode klaver	geen cultuursoort maar inheems autochtoon
9 duizendblad	geen cultuursoort maar inheems autochtoon
10 smalle weegbree	geen cultuursoort maar inheems autochtoon
11 witte weideklaver	vlinderbloemig cultuursoort
12 hopklaver	vlinderbloemig
13 citroengele honingklaver	vlinderbloemig
14 luzerne	vlinderbloemig cultuursoort
15 kleine klaver	vlinderbloemig
16 kleine pimpernel	geen cultuursoort maar inheems autochtoon
17 pastinaak	schermbloemig
18 karwij	schermbloemig
19 peen	schermbloemig
20 zomerkoolzaad	koolachtige
21 winterkoolzaad	koolachtige
22 zwarte mosterd	koolachtige
23 gewone brunel	inheems autochtoon kruidachtige
24 knoopkruid	inheems autochtoon kruidachtige
25 gewone margriet	inheems autochtoon kruidachtige
26 korenbloem	inheems autochtoon kruidachtige
27 grote klaproos	inheems autochtoon kruidachtige
28 dagkoekoeksbloem	inheems autochtoon kruidachtige
29 veldhondstong	inheems autochtoon kruidachtige
30 akkerviooltje	inheems autochtoon kruidachtige
31 driekleurig akkerviooltje	
32 muskuskaasjeskruid	
33 madeliefje	
34 paardenbloem	inheems autochtoon kruidachtige
35 slangenkruid echium vulgare	inheems autochtoon kruidachtige
36 boekweit	cultuursoort
37 olievlas	cultuursoort
38 zomertarwe	cultuursoort
39 zomerveldboon	cultuursoort
40 zomerrogge	cultuursoort
41 zomererwt	cultuursoort
42 zomerwikke	cultuursoort